

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE

privind punerea în acord a prevederilor Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, cu deciziile Curții Constituționale, Directivei (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale, Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană

I. Propunerea legislativă de modificare a Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal a fost determinată, pe de-o parte, de pronunțarea unor decizii de neconstituționalitate, de punerea în aplicare a Directivei (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale și Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană și, pe de altă parte, de armonizarea unor texte din Codul Penal cu practica izvorâtă din deciziile Curții Constituționale și a instanțelor judecătorești.

Directiva privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale, vizează anumite drepturi cum ar fi dreptul de a nu fi prezentat ca vinovat de către autoritățile publice înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive (*art. 4 și 5*), dreptul de a nu se autoincrimina (*art. 7*), dreptul de a păstra tăcerea (*art. 7*), sarcina probei îi revine acuzării (*art. 6*) și dreptul de a fi prezent la propriul proces (*art. 8*). Nu în ultimul rând, orice îndoială cu privire la vinovăție trebuie să fie în beneficiul persoanelor suspectate sau acuzate astfel încât hotărârea trebuie să se întemeieze pe probe și nu pe simple acuzații sau presupuneri (*art. 3*). În același timp, Directiva prevede obligativitatea reglementării exprese a informării persoanelor judecate în lipsă despre dreptul de a cere redeschiderea procesului penal (*art. 8*).

Principiile prevăzute de directivă trebuie transpuse prin norme concrete, de natură a clarifica legislația penală, astfel încât să nu fie posibilă condamnarea unor persoane în temeiul unor norme neprevizibile iar dreptul la un proces echitabil să fie respectat.

Nu este suficientă afirmarea la nivel de principiu că persoanele nevinovate nu trebuie să fie condamnate ori să fie prezentate ca fiind condamnate, ci trebuie să fie identificate mecanisme eficiente care să conducă la asigurarea protecției persoanelor nevinovate.

În raport de cele menționate considerăm că prevederile actuale din Codul Penal sunt insuficiente, urmând a fi completate cu alte prevederi care să acopere exigențele directivei.

În ceea ce privește Directiva privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor, precum și Decizia Curții Constituționale nr. 11/2015, este necesară introducerea unor modificări legislative de natură a înlătura posibilitatea sancționării României pentru nepunerea în acord a legislației interne cu prevederile directivei cum ar fi: precizarea bunurilor care pot fi confiscate, infracțiunile în raport de care se poate sau nu aplica măsura confiscării extinse, procedura confiscării, cerințele minimale care trebuie avute în vedere la aplicarea confiscării speciale, convingerea instanței că bunurile sunt dobândite din activități infracționale precum și existența unei diferențieri de valoare dintre averea condamnatului și veniturile lui legale. În acest sens, propunem modificarea art. 112¹.

De la data adoptării Codului Penal și până în prezent, Curtea Constituțională a stabilit că unele din texte nu îndeplinesc cerințele de constituționalitate, astfel încât prin declararea lor ca neconstituționale, în raport de prevederile art. 147 alin. (1) din Legea Fundamentală, „intervine obligația Parlamentului” de a pune în acord textele din legea în vigoare cu Deciziile Curții. În acest sens menționăm Decizia 265/2014 cu referire la art. 5, Deciziile 68/2017 și 405/2016 cu privire la art. 17, Decizia 368/2017 cu privire la art. 35, Decizia 11/2015 cu privire la art. 112¹, Decizia 508/2014 cu privire la art. 159, Decizia CCR 224/2017 cu privire la art. 335 și Decizia CCR 732/2014 cu privire la art. 336.

Considerăm că se impune, raportat la incidentele ivite cu ocazia punerii în aplicare a prevederilor din Codul Penal, în cadrul judecării cauzelor, a unor modificări cum ar fi: art. 5, art. 39, art. 62, art. 64-65, art. 75, art. 100, art. 159, art. 231, art. 269, art. 337, art. 338, art. 384.

Articolul 4 din Codul penal este cel care reglementează domeniul de aplicare a legii penale de dezincriminare și implicit a celei mai favorabile. Numai că, din actuala reglementare, **lipsește partea care se referă la întinderea și efectele deciziilor Curții Constituționale, atunci când prin acestea sunt declarate neconstituționale, total sau parțial, anumite dispoziții de incriminare din legile penale.** Deși, conform legii, în mod normal Parlamentul ar trebui ca într-un termen de 45 de zile să procedeze la modificarea legii conform a acestor decizii, în practică s-a constatat că acest proces nu se întâmplă în mod frecvent, fiind adoptate

de Curte numeroase decizii care nu au fost transpuse în legislație, iar urmare a acestui fapt practica instanțelor de judecată este una neunitară cu afectarea directă a drepturilor și libertăților cetățenilor.

Ca atare **la art. 4** se propun spre adoptare **două noi alineate** prin care se va preciza că deciziile Curții Constituționale prin care se constată că numai anumite variante de incriminare pot fi considerate constituționale, că anumite fapte penale nu au fost incriminate constituțional, că anumite norme penale sau procesual penale sunt neconstituționale se impun a fi considerate ca fiind întocmai ca o lege penală mai favorabilă și ca atare acestea vor avea efect direct asupra situațiilor juridice cu care au legătură, de îndată, de la data publicării în Monitorul Oficial al legii.

De asemenea, se impune a se preciza că atât dispozitivul, cât și considerentele deciziei Curții Constituționale sunt obligatorii pentru judecătorul cauzei, deoarece în mod nelegal, dar imposibil de censurat și reparat, anumiți procurori și anumite instanțe de judecată refuză a lua în considerare considerentele acestor decizii, deoarece ele sunt favorabile persoanelor cercetate.

Aceste reglementări sunt necesare dat fiind faptul că uneori judecătorul cauzei pronunță soluții cu ignorarea acestor decizii ale instanței constituționale, astfel că după pronunțarea deciziei Curții Constituționale există persoane condamnate pentru fapte declarate neconstituționale, dar judecătorii identifică diverse impedimente procedurale pentru a împiedica eliberarea acestora.

Astfel, nimeni nu poate fi condamnat în temeiul unor legi declarate neconstituționale întrucât în acest mod cetățeanul ar fi pus în situația de a executa pedepse în temeiul unor legi penale care nu mai există (alături de dreptul la un proces echitabil și dreptul de a fi judecat potrivit normei penale mai favorabile).

Raportat la aplicarea legii mai favorabile, pot exista situații când se abrogă/se modifică norme penale mai favorabile, cu încălcarea normelor constituționale (de exemplu, se restrâng în mod neconstituțional drepturi prin Ordonanțe de urgență, ceea ce este interzis de Constituție). În aceste condiții, se impune precizarea că deși teoretic, din punct de vedere legal, instanța constituțională poate verifica aceste norme, în actuala practică a instanțelor există însă și opinia că asemenea sesizări ale Curții nu ar fi posibile și este refuzat accesul justițabililor la această cale de verificare.

Or, în acest context de aplicare neunitară și neprevizibilă a normei se impune adoptarea unui text care să prevadă expresiv în situația în care Curtea Constituțională apreciază că o anumită normă a fost abrogată/modificată neconstituțional se impune ca decizia să producă efecte atât pentru viitor, cât și pentru trecut, ca lege penală mai favorabilă.

Se impune ca la analizarea legii penale mai favorabile să fie luate în calcul și deciziile Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea, totală sau parțială, a unor norme de incriminare.

Această nouă reglementare este dată de faptul că unele instanțe apreciază că deciziile Curții Constituționale nu pot fi aplicate ca lege penală mai favorabilă, deși legea și practica judiciară ar fi impus o altfel de interpretare.

Articolul 5 din Codul penal este cel care reglementează domeniul de aplicare a legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a unei cauze, numai că din actuala reglementare **lipsește enunțarea unor criterii clare și precise pe care judecătorul să le aibă în vedere atunci când alege care dintre legile penale succesive ce au fost adoptate în timp se aplică speței deduse judecării.** Faptul că actuala reglementare nu prevede astfel de criterii de identificare predictibilă a legii penale mai favorabile, creează premisele unor potențiale abuzuri și posibilități de aplicare discreționară a legii.

Practic prin modificarea propusă s-au introdus o serie de criterii care să permită judecătorului o aplicare previzibilă și unitară pentru toți cetățenii a legii penale mai favorabile.

Pentru a nu mai exista o posibilitate neunitară și neprevizibilă de interpretare, se impune reglementarea expresă a legii penale mai favorabile pe instituții, a spect care este **de esență** dreptului penal și a principiului constituțional al retroactivității legii penale mai favorabile: unei persoane nu îi poate fi negată aplicarea unei norme penale favorabile care o vizează.

În plus, în prezent este extrem de dificil a se identifica în bloc care este legea penală mai favorabilă, atunci când vorbim de existența a două coduri penale, care s-au succed în timp; de exemplu, este posibil ca o lege să prevadă limite de pedeapsă mai favorabile persoanei cercetate și termene de prescripție a răspunderii penale, defavorabile acesteia. Întrebarea legitimă este: care dintre cele două prevederi are prioritate de preferință în alegerea judecătorului? Actuala reglementare nu clarifică acest aspect, ca atare alegerile judecătorilor sunt discreționare.

Pentru aceste argumente în prezent este extrem de dificil de identificat în bloc care este legea penală mai favorabilă, iar prezenta modificare se impune pentru a crea o jurisprudență unitară.

Articolul 17 urmează a fi modificat având în vedere că actuala normă reglementează, în mod nelegal și contrar Constituției, două modalități de săvârșire a infracțiunii, una dată de o obligație legală și cealaltă dată de o obligație contractuală. Această posibilitate de a avea o conduită prohibită de înțelegeri contractuale (care sunt altele decât cele legale) este interzisă de Decizia nr. 405/2016 a Curții Constituționale, unde se arată că potrivit principiului legalității incriminării, este

obligatoriu ca din punct de vedere penal atunci când este vorba de infracțiune, acțiunea sau inacțiunea ce constituie conținutul acesteia să fie configurată numai de actele normative primare.

Pentru acest motiv, **obligățiile contractuale nu pot constitui temei al răspunderii penale** deoarece, pe de o parte acestea nu sunt prevăzute de acte normative primare, iar pe de altă parte aceste obligații rezultă din înțelegeri realizate de subiecte de drept privat sau și de drept privat și ele angajează răspunderea civilă contractuală a celui care le nesocotește, sens în care există deja reglementare legală dată de legea civilă, pentru astfel de situații.

În plus, Curtea Constituțională a statuat, în aceeași Decizie, 405/2016 că norma încălcată trebuie să conțină **expres în ce trebuie să conștie acțiunile sau inacțiunile subiectului, și acestea să nu rezulte din raționamentul judecătorului investit cu soluționarea cauzei.**

Textul de la art. 17, litera b) se impune a fi abrogat dată fiind lipsa de previzibilitate a acestuia, deoarece prin modul de reglementare permite includerea în cuprinsul unei infracțiuni de rezultat a actelor preparatorii, care nu au valență penală la infracțiunile pentru care nu este sancționată tentativa (cum sunt infracțiunile de prejudiciu), aspect care este nelegal și nu poate fi acceptat.

Mai mult, pentru un plus de precizie și în prezent trebuia reținută intenția directă ori de câte ori fapta necesită un scop, pentru a fi infracțiune) se prevede expres că scopul trebuie să fie neîndoielnic și să rezulte din probele pe care se fundamentează acuzația.

În ceea ce privește modificarea propusă pentru **art. 35 alin. (1)** s-a considerat necesară **eliminarea sintagmei „aceluiași subiect pasiv”** fiind vorba de **o singură rezoluție infracțională.**

Regimul juridic al concursului de infracțiuni se impune a fi modificat deoarece actuala reglementare permite aplicarea nejustificată a unor pedepse pentru infracțiuni cu pericol social scăzut, ce presupun, de exemplu, pedepse de până la 7 ani închisoare, însă prin aplicarea lor în concurs **se ajunge la aplicarea unor pedepse ce depășesc sancțiunile pentru infracțiunea de omor.**

O astfel de normă este lipsită de predictibilitate deoarece ea nu permite cetățenilor să cunoască și să anticipeze corect eventualele sancțiuni pe care le riscă dacă săvârșesc anumite infracțiuni, cu atât mai mult cu cât cele mai multe sunt reținute în concurs ideal.

Această nouă reglementare a modificat în sens negativ practica judiciară a parchetelor, în sensul că, procurorii speculând această normă o folosesc împotriva celor care refuză să-și recunoască faptele, **în concret, de exemplu,** deși este evident că avem de-a face cu o infracțiune în formă continuată cu 7 acte materiale, sunt

reținute nelegal 7 infracțiuni distincte în sarcina acelei persoane, **tocmai pentru a i se aplica acest spor ce va duce la o pedeapsă nejustificat de mare.**

În aceste condiții, unele instanțe pot decide în favoarea inculpatului, în sensul de a reține o singură infracțiune în formă continuată, în timp ce altele pot avea o altă poziție, în sensul de a reține că sunt săvârșite 7 infracțiuni distincte, **astfel că nu poate exista o aplicare neunitară a legii, cu privire la situații similare**

Referitor la propunerea de modificare a dispozițiilor art. 39 Cod penal, acesta se justifică prin faptul că actuala normă, care a intrat în vigoare la 01 februarie 2014 lipsește de predictibilitate potențiala pedeapsă pe care o riscă o persoană și astfel încalcă și scopul urmărit la aplicarea pedepsei. **Prevederea unui posibil spor cuantificabil răspunde totuși unui principiu european e în materie și jurisprudenței CEDO, care prevede faptul că o persoană trebuie să poată anticipa limitele de pedeapsă pe care le riscă atunci când decide să săvârșească anumite infracțiuni.**

De asemenea, actuala reglementare, de cumul aritmetic, iar nu juridic, nu reflectă o justă aplicare a pedepsei pentru comiterea unor fapte penale. De aceea, excesul de pedeapsă poate conduce la devierea acesteia de la rolul educativ transformarea sa într-o pură execuție a persoanelor care, prin modalitatea de săvârșire a faptelor, înainte de aplicarea unor pedepse comit fapte care, în temeiul legii, întrunesc elementele constitutive ale mai multor infracțiuni, iar sporul de pedeapsă adăugat matematic îngreunează în mod periculos reintegrarea acestora în societate. Având în vedere că vechea reglementare era mult mai potrivită practica anterioară a dovedit o mai bună reprezentare a pedepsei în raport cu faptele săvârșite, noile reglementări dovedindu-se un șec în materie de reglementare, apreciem că se impune la vechea reglementare a sancționării concursului de infracțiuni.

Se impune modificarea normei de la alin. (2) al art 39, astfel ca prin sporul aplicat să nu se poată depăși cuantumul total al pedepselor aplicate, mai exact: dacă se aplică două pedepse, una de 3 ani și una de 1 an să nu fie posibilă aplicarea sporului de 3 ani astfel încât să nu fie șecul matematic al pedepselor.

Abrogarea articolului 62, prevăzută la **pct. 7** din proiectul de lege este propusă pentru a se înlătura **dubla sancțiune** pentru infracțiunile săvârșite în vederea obținerii unui folos patrimonial, respectiv, pe deapsa cu închisoarea și amendă la care se adaugă dispoziția pentru folosul patrimonial care poate fi confiscarea, situația neregăsindu-se în alte categorii de infracțiuni.

Prin **pct. 8**, la **articolul 64**, s-a introdus obligativitatea efectuării unei **expertize medico-legale** pentru situațiile în care prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității este imposibilă din cauza unei boli, având în vedere incertitudinea cu privire la diagnosticul medical stabilit de medici de familie sau unități sanitare.

La articolul 65 alin. (3) de la **pct. 9** se **impune reglementarea expresă a situației executării pedepselor accesorii pe durata executării pedepselor sub supraveghere**, având în vedere că acest aspect nu este reglementat în situația executării acestor pedepse este incertă, astfel că există o necesitate de clarificare a efectelor suspendării asupra măsurilor accesorii.

Se impune astfel ca aceste pedepse accesorii să fie suspendate, deoarece chiar acesta este rolul suspendării pedepsei.

Propunerea de modificare a dispozițiilor art. 75 alin. 1 lit. d) este dată de faptul că în prezent norma este discriminatorie, deoarece ea a nu permite inculpatului care a produs prejudicii în defavoarea statului să poată proceda la achitarea acestuia în schimbul unor beneficii acordate de lege sub forma circumstanțelor atenuante. Practic, prin reglementarea în vigoare se creează o discriminare între persoanele care săvârșesc infracțiuni în dauna proprietății private și care dacă procedează la acoperirea acestuia pot beneficia de această facilitate, spre deosebire de persoanele care săvârșesc infracțiuni în dauna statului care nu pot primi acest tip de avantaj, chiar dacă au același tip de conduită.

Or, această abordare legislativă descurajează orice inițiativă de recuperare a prejudiciului de către stat din partea celui care a săvârșit infracțiuni în dauna sa.

Practic, în prezent prin modul în care este reglementată, aceasta circumstanță este inaplicabilă pentru 80% dintre infracțiunile din legislația penală românească.

Or, scopul primordial al represiei statale, mai ales în cazul în care sunt săvârșite infracțiuni cu prejudicii îndreptate împotriva statului este acela de a fi recuperate prejudiciile, iar nu în principal de ține în detenție persoanele care au produs aceste prejudicii, date fiind cheltuielile determinate de încarcerarea acestora sau despăgubirile pe care CEDO le acordă acestora.

De altfel, marea majoritate a infracțiunilor exceptate de textul în vigoare sunt infracțiuni de pericol, **care prin natura lor nu puteau face obiectul acestei circumstanțe** (de exemplu, infracțiunile de corupție nu sunt fapte care produc un prejudiciu, ci sunt fapte de pericol, la fel și infracțiunile privind traficul de droguri) și nu de rezultat, singurele care sunt cauzatoare de prejudicii materiale.

În marea lor majoritate infracțiunile consemnate în listă au prevăzute dintr-un populism excesiv de la acordarea beneficiului legal, chiar dacă nu erau pasibile de reținere a atenuantei.

Referitor la propunerile de modificare a conținutului circumstanțelor atenuante facultative prevăzute la **art. 75 alin. (2) literele c) și d)**, precizăm faptul că prin aceste modificări **se instituie un regim de egalitate și echilibru** între toți cetățenii acestei țări și, totodată, prin reglementarea acestora se va permite o mai bună individualizare a pedepselor ce vor fi aplicate de instanțele de judecată, care, oricum au un quantum suficient de sporit în actuala legislație, ce poate permite reținerea acestui tip de circumstanțe.

Faptul că actualul cod nu face nicio diferență între o persoană care a avut o bună conduită înainte de săvârșirea infracțiunii, care este infractor primar și care, poate, a ajuns accidental, în fața judecătorului prin comparație cu o persoană recidivistă nu este de natură a crea o situație de echilibru și bună administrare a politicilor penale în România.

Mai mult decât atât, faptul că actuala reglementare ține cont de conduita persoanei în cursul procesului penal, este o împrejurare care cu atât mai mult impune o astfel de modificare. Deoarece conștientizarea situației în care o astfel de persoană se află, reprezintă primul pas spre reeducarea și reintegrarea sa socială.

În privința modificării propuse la **pct. 12, prin introducerea unui nou alineat la art. 75, se impune consacarea caracterului exemplificativ al circumstanțelor facultative** pentru a acorda posibilitatea judecătorului să individualizeze în mod optim pedeapsa, în raport de toate împrejurările personale și reale ale faptei.

În ceea ce privește modificarea **alin. (5) al art. 93**, se impune corelarea cu cei aflați în imposibilitate de a le îndeplini, deoarece patrimoniul lor a fost pe deplin epuizat și nu s-au putut acoperi daunele în totalitate. Nu este cazul să opereze discriminare în funcție de avere. Astfel, infracțiunile de prejudiciu, astfel cum este abuzul în serviciu, nu conduc la majorarea patrimoniului funcționarului când acesta este condamnat de abuz cu folos pentru altul și, în acest fel, persoana condamnată este în imposibilitate obiectivă să le îndeplinească. A impune o situație imposibilă unor cetățeni care nu și-au majorat patrimoniul prin fapta săvârșită reprezintă o formă de discriminare a acestora, deoarece o persoană poate să răspundă cu tot patrimoniul său, iar nu peste acest patrimoniu.

Necesitatea propunerii de modificare a dispozițiilor referitoare la liberarea condiționată prevăzută de art. 100 este dată de faptul că politica penală a unui stat se poate modifica și poate fi întemeiată pe principiul, statuat în toate statele democratice, în sensul că o persoană poate să fie recuperată și reeducată, ca și comportament față de societate, și prin obligarea acesteia la un anumit tip de

atitudine prin eliberarea mai rapidă a acestora.. **Ca atare, o schimbare de politică penală se impune** și trebuie să putem considera că o persoană își poate îndrepta comportamentul și fără a executa în totalitate o pedeapsă în regim privativ de libertate.

Persoanele care săvârșesc fapte prevăzute de legea penală trebuie să aibă efectiv șansa unei reabilitări în societate și fracțiunile de pedeapsă mai reduse care trebuie executate sunt suficiente pentru a demonstra judecătorului că acesta a înțeles consecințele faptelor sale și că este gata să se îndrepte.

De altfel, condiția suplimentară impusă, că judecătorul va dispune măsura doar dacă are convingerea că cel condamnat s-a îndreptat și se poate integra în societate este de natură a regla orice inconvenient.

Fracția din pedeapsă ce a fost executată sau care este considerată executată creează doar o vocație la liberare condiționată, iar nu un drept, iar cel care va avea marja de apreciere necesară va fi judecătorul investit cu soluționarea cauzei.

Rolul statului este acela de a corecta și de a reintegra în societate persoanele care au fost condamnate și nu de a le îndepărta și ține în închisori pentru perioade cât mai îndelungate, astfel încât să devină nerecuperabile pentru societate.

De altfel, numeroasele condamnări dispuse de CEDO împotriva României pentru supraaglomerarea din închisori își pot găsi rezolvarea și în această normă, cu atât mai mult cu cât CEDO a pronunțat deja decizia -pilot Rezmiș și alții contra României, din 25.04.2017, prin care a obligat Statul român să prezinte un calendar clar privind măsurile generale de rezolvare a supra-aglomerării din închisori și de îmbunătățire a condițiilor din penitenciare. Această modalitate ar putea reprezenta una dintre modalitățile de rezolvare a acestor probleme.

În ceea ce privește confiscarea extinsă prevăzută la **art. 112¹** s-a avut în vedere punerea în practică a Deciziei CCR nr. 11/2015 și a Directivei Europene 2014/42/UE cu privire la **bunurile care pot fi confiscate, infracțiunile** în raport de care se poate sau **nu aplică** măsura confiscării extinse, **procedura** confiscării, **cerințele minimale** care trebuie avute în vedere la aplicarea confiscării speciale, **convingerea instanței** că bunurile sunt dobândite din activități infracționale precum și existența unei **diferențieri** de valoare dintre averea condamnatului și veniturile lui legale.

Este, de asemenea necesară reglementarea obligației instanței de a se baza pe probe certe care să conducă la concluzia că persoana a săvârșit o faptă care a condus la îmbogățirea sa și care ar fi putut conduce și la obținerea și a celorlalte bunuri din activități infracționale. În cazul în care nu se realizează această conexiune se ajunge la o aplicare a pedepsei din vechiul regim comunist, acela al confiscării averii, care a fost abrogată odată cu instaurarea regimului democratic, după 1989. De asemenea,

dacă aceste probe nu ar exista, s-ar ajunge la încălcarea principiului constituțional al dobândirii licite a averii.

În măsura în care se va dispune confiscarea extinsă, se impune protejarea terțului dobânditor care a fost de bună credință la dobândirea unor bunuri. Evident, nu este vorba despre bunurile dobândite prin infrațiune sau despre acelea care au provenit din activitatea infracțională, ci de acelea care se confiscă în plus, fiind așadar extinsă confiscarea și restrânsă drastic prezumția de dobândire licită a averii, astfel că se impune o cât mai clară și mai restrictivă posibilitate de extindere a acestei sancțiuni asupra terților de bună-credință.

O altă modificare se referă la instituția prescripției, prevăzută la **art. 154-155** prin introducerea unor termene rezonabile de prescriere a răspunderii penale, pentru a impulsiona activitatea de descoperire, sancționare și combatere a infracțiunilor și pentru a evita posibilitatea ca anumite fapte penale să fie cercetate pe baza unui probatoriu precar, greu de verificat ca veridicitate.

La acest moment există un stoc foarte mare de dosare, multe care stau în nelucrare și reprezintă amenințări și forme de șantajare pentru anumite persoane, cele mai multe dintre aceste dosare fiind extrem de sumare, neavând probe din care să rezulte săvârșirea unor fapte penale, dar în care procurorii refuză să dea soluții de clasare de teama de a nu fi acuzați de favorizarea făptuitorului.

Este foarte dificil de acceptat ideea că, deși ar putea exista probe suficiente pentru tragerea la răspundere a unor persoane și acestea s-ar afla în posesia organelor judiciare sau a altor persoane pentru o perioadă de 8 ani și aceste instituții sau persoane nu ar întreprinde demersuri efective de tragere la răspundere a celor vinovați. În aceste condiții, se ridică suspiciuni mai mult decât rezonabile că declanșarea unor anchete după 7-8 ani de la presupusa săvârșire a unei fapte ar putea fi pe baza unor probatorii solide.

Astfel, faptele penale se probează în general pe baza unor interceptări de convorbiri, filaje, înregistrări ambientale ori pe baza probei cu martori.

Dacă este vorba despre probe ce se bazează pe mandate de supraveghere tehnică atunci se presupune că deja există un dosar penal și în el se efectuează acte de urmărire, astfel că nu se justifică o perioadă mai lungă de 8, respectiv 12 ani pentru instrumentare.

Dacă este vorba despre mandate de siguranță națională (care se puteau obține fără a exista un dosar penal) și acestea conțin informații despre săvârșirea unor fapte penale, nu se justifică amânarea cercetării unor infracțiuni dincolo de perioada propusă a prescripției răspunderii penale.

Dacă aducerea la cunoștința organelor penale se face pe baza unor denunțuri, atunci perioada de timp scursă de la presupusa faptă până la denunț este aproape imposibilă aflarea adevărului, cu atât mai mult cu cât denunțul a devenit o formă

de eludare a răspunderii penale pentru unii cetățeni care în mod real au comis infracțiuni și care, pentru ușurarea propriei situații juridice oferă denunțuri cu privire la presupuse fapte, inventate, comise de persoane publice, pentru care, dată fiind trecerea timpului, administrarea de probe certe este aproape imposibilă, astfel că dosarele reprezintă doar forme de scoatere a acestora din funcții publice.

În aceste condiții, se impune impulsivitatea activității de cercetare penală și de asigurare a respectării principiului aflării adevărului asigurarea scopului pedepsei, de prevenție și reeducare a făptuitorului, în sensul că ea trebuie să fie aplicată cât mai aproape de momentul săvârșirii infracțiunii.

De asemenea, prin aceste modificări se întărește reducerea elanului denunțătorilor ”de serviciu”, în scopuri ilicite și prevenirea unor cercetări abuzive, pe baza unui probatoriu precar.

Prin modificarea **art. 155** de la **pct. 19** se urmărește stabilirea unor criterii concrete privind **termenul special al prescripției** și anume obligativitatea **comunicării** actelor de procedură, comunicare în raport de care se calculează termenul de prescripție. **Se impune revenirea la forma inițială** a textului de cod penal, dat fiind faptul că actuala reglementare a reprezentat, în ceea ce privește protecția drepturilor și libertăților fundamentale, **un regres și o formă de vătămare a acestora** și a condus la situații greu de imaginat: persoane față de care operase prescripția în vechea reglementare s-au văzut nevoite să răspundă penal pentru infracțiuni în legătură cu care potrivit vechii reglementări intervenise prescripția penală, însă, dată fiind decizia CCR nr. 265/2014 prin care s-a stabilit aplicarea în bloc a unuia sau altuia dintre coduri, s-a apreciat, **împotriva oricărui principiu de drept**, că norma mai favorabilă ar fi cea în care răspunderea nu este prescrisă, pentru că unele fapte erau reglementate mai ușor în noua reglementare.

Or, având în vedere că vechea reglementare și -a arătat caracterul echitabil și ponderat între protecția drepturilor și necesitatea tragerii la răspundere a unei persoane, pentru o perioadă de mai bine de 45 de ani, este mai mult decât necesară revenirea la forma anterioară a normei de prescriere specială a răspunderii penale.

Propunerea de la **pct. 20 privind modificarea alin. (3) al art. 159**, are în vedere Decizia CCR nr. 508/2014 care a stabilit că există o neconcordanță între textele aplicabile anterior intrării în vigoare a Legii 286/2009 și a celor introduse prin Legea 286/2009.

După **art. 159** se propune introducerea unui nou alineat 159¹ care prevede introducerea unei noi instituții, respectiv acordul de mediere și precizarea clară a momentului până la care poate fi încheiat acesta. Acest acord se impune a se încheia până la momentul la care se poate exprima voința comună în privind evoluția cauzei

și numai cu privire la persoanele care îl încheie, pentru a da eficiență interpretării date de Înalta Curte pentru această chestiune.

La propunerea de la **pct. 22 privind alin. (2) al art. 175**, se are în vedere interpretarea dată de **ÎCCJ în dezlegarea pricinii prin decizia nr. 18/2017** în sensul includerii în această categorie a oricărei persoane ce face parte dintr-o entitate supravegheată de o autoritate de reglementare sau control transformă aproape orice categorie profesională din România în funcționar public, **inclusiv jurnaliștii**, care sunt controlați de CNA **sau sportivii**, care sunt controlați de federațiile de profil. În aceste condiții, date fiind consecințele extrem de periculoase pe care le produce normăși care nu au fost avute în vedere de legiuitorul noilor coduri, se impune eliminarea posibilității acestei extinderi a normei la persoane care nu au funcții publice.

La **articolul 177, alin. (1) litera c)**, prin **pct. 23**, s-a introdus sintagma „au conviețuit” pentru punerea în acord a textului legii cu **decizia nr. 264 din 27 aprilie 2017 a Curții Constituționale, referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în cazul în care conviețuiesc”**, care a fost considerată neconstituțională în măsura în care se referă la situații din trecut.

Introducerea art. 187¹ este determinată de faptul că de multe ori în practică anumite persoane sunt acuzate de săvârșirea unor infracțiuni, pe considerentul că au divulgat informații care nu ar fi destinate publicității. Numai că legislația penală nu prevede o astfel de definiție a informațiilor nedestinate publicității, fiind astfel vorba despre o normă neprevizibilă.

Ca atare se impune adoptarea unei astfel de reglementări, astfel încât conduita fiecărui cetățean să fie conformă cu cerințele unei legislații penale predictibile și clare, prin definirea în codul penal a unor sintagme al căror înțeles să fie clar și precis.

În raport de Decizia CCR nr. 68/2017 care prevede **că atribuțiile fiecărei puteri a statului sunt riguros reglementate de Constituție**, iar mecanismele de control și corectare a eventualelor acte emise de aceste puteri sunt cele date de legea fundamentală astfel încât intervenția organelor judiciare în activitatea celorlalte două puteri este una neconstituțională, se impune introducerea unui nou alineat, alin. (4) la art. 264. Realitatea juridică românească arată faptul că în continuare unitățile de parchet investighează modul în care guvernul sau parlamentul legiferează, respectiv felul în care magistrații ori experții emit **soluții bazate pe propriile lor raționamente juridice, fără conotații de influențare, care să fie infracționale**. În aceste condiții, este evident că se impune emiterea unei norme

care să transpună în practică decizia CCR astfel încât aceasta să fie aplicată în practică.

În plus, la acest moment există un stoc foarte mare de dosare, multe care stau în nelucrare și reprezintă amenințări și forme de șantajare pentru anumite persoane, cele mai multe dintre aceste dosare fiind extrem de sumare, neavând probe din care să rezulte săvârșirea unor fapte penale dar în care procurorii refuză să dea soluții de clasare de teama de a nu fi acuzați de favorizarea făptuitorului.

Disponerea unor măsuri de către procuror/judecător potrivit conștiinței sale și fără ca această măsură să fie determinată de diverse foloase (ceea ce constituie deja infracțiunea de luare de mită) nu poate constitui fundament pentru sancționarea penală a acestora. Dacă în procedura de instrumentare a cauzelor se constată erori sau deficiențe se poate aplica o sancțiune disciplinară, care poate fi apreciată ca atare de către CSM, inclusiv prin excluderea din magistratură. Or, dacă pentru legiuitor nu poate constitui favorizare adoptarea de acte normative, nici pentru magistrat o opinie contrară a altuia (înă, sau procuror) nu poate atrage răspunderea penală a acestora, întrucât actele emise de magistru pot fi cenzurate doar în căile de atac, în cadrul procedurilor judiciare. În plus, dacă declarația unui martor sau lucrarea unui expert este mincinoasă va fi sancționată potrivit legii care incriminează fapta de mărturie mincinoasă, astfel că nu se justifică o dublă incriminare, cu o pedeapsă suplimentară dacă acestea sunt favorabile unui suspect/înculpat și nu împotriva sa. Astfel, la acest moment există un stoc foarte mare de dosare, multe care stau în nelucrare și reprezintă amenințări și forme de șantajare pentru anumite persoane, cele mai multe dintre aceste dosare fiind extrem de sumare, neavând probe din care să rezulte săvârșirea unor fapte penale dar în care procurorii refuză să dea soluții de clasare de teama de a nu fi acuzați de favorizarea făptuitorului.

Dacă măsurile luate sunt influențate prin mituirea acestor persoane, ele vor răspunde pentru luare de mită.

Decizia CCR nr. 68/2017 prevede că atribuțiile fiecărei puteri a statului sunt riguros reglementate de Constituție, iar mecanismele de control și corectare a eventualelor acte emise de aceste puteri sunt cele date de legea fundamentală astfel încât intervenția organelor judiciare în activitatea celorlalte două puteri este una neconstituțională. Cu toate acestea, realitatea juridică românească arată faptul că în continuare unitățile de parchet investighează modul în care guvernul sau parlamentul legisfează, respectiv felul în care magistru ori experții emit soluții bazate pe propriile lor raționamente juridice, fără conotații infracționale. În aceste condiții, este evident că se impune emiterea unei norme care să transpună în practică decizia CCR astfel încât aceasta să fie aplicată în practică.

În ceea ce privește modificarea propusă pentru **lit. c) a alin. (1) de la art. 177**, nedenunțarea unor persoane cu grad de rudenie extrem de apropiate (membru sau afin până la gradul II) este un act firesc, astfel că aceasta nu trebuie pedepsită. Presupusele acte de favorizare (cum ar fi hrănirea unui fugar sau nedăruirea locației sale) sunt acte firești, umane, între membri unei familii cu grad apropiat de rudenie (mamă, tată, frați, bunici sau afini). ”Turnarea” unui membru al familiei de teama pedepsei penale transformă individul într-o ființă lipsită de sentimente și este de natură a transforma pedeapsa penală în modalitate de dezumanizare. Orice formă de complicitate la săvârșirea unei fapte penale este pedepsită, dar ”turnarea” acestuia după săvârșirea unei fapte ar fi nefirească din partea unui membru al familiei, dacă persoana nu a săvârșit fapt e grave, care să atragă răspunderea pentru nedenunțarea unor infracțiuni sau omisiunea înștiințării organelor judiciare.

În ceea ce privește propunerile regăsite la **art. 273** acestea au fost determinate de necesitatea transpunerii în legislația internă a prevederilor cuprinse în **articolele 4 și 7** din Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale.

Prin **alin. (4) al art. 273** se intenționează introducerea unei clauze de impunitate pentru martorul care refuză să facă declarații incriminatoare mincinoase, să declare în sensul celor sugerate sau dorite de organul de cercetare penală, să declare în sensul auto-incriminării sale sau care, după ce s-au exercitat presiuni asupra sa în faza de urmărire penală și schimbă declarația în faza de judecată, declarând în sensul realității săvârșirii faptelor.

De asemenea, se impune a fi delimitată mărturia mincinoasă de mărturii divergente în cursul unui proces.

Astfel, este posibil ca în cadrul unui proces să existe ~~declarații~~ se contrazic sau care par procurorului a fi divergente cu probatoriul, însă aceste aspecte sunt normale în cursul unor cercetări, deoarece un martor poate ține ceva și un altul altceva sau poate aprecia o situație într-un fel și un altul într-o altă manieră. Or, nu poate constitui mărturie mincinoasă simpla apreciere a procurorului că o persoană nu are declarații concordante cu unii inculpați sau cu alți martori, dacă nu există vreo probă din care să rezulte reaua-credință a acestuia.

Este necesară sancționarea oricăror comportamente oficiale care sunt de natură a înfrânge prezumția de nevinovăție și care sunt de natură a compromite judecarea în mod obiectiv a cauzei ~~preșum~~ păstrarea drepturilor civile ale persoanelor acuzate de săvârșirea unor fapte penale, motiv pentru care s-a propus introducerea unui nou alineat, **alin. (3¹) la art. 277**.

Propunerea de modificare a **art. 290 alin. (3)** se impune deoarece este necesar ca imunitatea absolută a „denunțatorului” să fie cenzurată de lege. Astfel, cel care oferă mită sau cumpără influență nu mai are la „dispoziție” decât 6 luni de a denunța fapta și astfel să aibă posibilitatea de a scăpa de pedeapsă chiar dacă a săvârșit fapta prevăzută de legea penală.

Aceasta deoarece în ultimii ani se constată o foarte mare dezavuare publică în privința modalității în care se procedează cu persoanele care au comis infracțiuni grave (de exemplu, dare de mităși care rămân nepedepsite, dar și cu sumele de bani pe care acestea le-au dobândit în mod abuziv din comiterea unor fapte grave.

Astfel, se impune instituirea unor norme punitive împotriva persoanelor care au săvârșit fapte de corupție, în vederea recuperării prejudiciilor și tragerea la răspundere a celor implicați în acest tip de fapte.

Denunțarea unor infracțiuni de mită se face de făptuitorul care regretă fapta comisă într-un anumit termen de la comiterea faptei (de exemplu, în termenul propus de 6 luni) iar nu atunci când acesta este cercetat pentru alte fapte grave de organele de cercetare penală, seriozitatea și realitatea unor denunțuri fiind în aceste condiții extrem de discutabilă. În aceste condiții, este imoral și contrar scopului normelor de drept penal dar și statului de drept ca această categorie de infractori să facă denunțuri, mai mult sau mai puțin reale și să beneficieze de o dublă protecție legală: pe de o parte să nu răspundă pentru fapta de corupție denunțată și pe de altă parte să primească o reducere la jumătate a pedepsei pentru alte fapte comise. Mai mult, aceste facilități imorale pot conduce foarte ușor la situații de lezare gravă a drepturilor unor persoane care, fără a exista altfel de probe decât aceste denunțuri, pot fi cercetate penal și față de care se pot dispune măsuri preventive grave sau chiar de condamnare.

Mai mult, din ce în ce mai mulți denunțatori se răzgândesc pe parcursul derulării procesului penal al persoanei denunțate, iar acest e schimbări de depoziție au fost făcute publice, provocând indignare publică în legătură cu acele dosare penale în care s-au dispus și măsuri preventive.

De aceea, prezenta propunere are ca scop pe de o parte ca făptuitorul să fie exonerat de răspundere doar dacă denunță fapta sa de corupție în primele 6 luni de la comitere, iar dacă o denunță după acest termen să nu mai beneficieze de exonerarea de răspundere penală. Și în alte state există norme asemănătoare cu cele propuse. De exemplu, în Portugalia dacă autorul, înainte de comiterea faptei, în mod voluntar renunță la oferta sau promisiunea pe care a acceptat-o, sau restituie avantajul, sau, în cazul unui bun consumptibil, valoarea sa, este scutit de pedeapsă. În acest stat, acordarea unui ajutor concret (deci nu denunțul, care poate fi subiectiv și nereal) în strângerea dovezilor decisive în vederea identificării sau prinderii celorlalți participanți, reprezintă o cauză legală de reducere a pedepselor. În același

sens, de a se institui un termen rezonabil în care un mituitor este exonerat de răspundere este și recomandarea făcută de GRECO Statului Român.

Astfel, în raportul de conformitate (a treia rundă pentru România) adoptat la 7 Decembrie 2012 și publicat la 11 februarie 2013 s-a constatat că: ”Un element de constrângere sau victimizare a denunțatorului pare să lipsească în majoritatea cazurilor și aspectul că de obicei fapta este raportată după mai multe luni sau ani de la comitere **ridică serioase semne de întrebare asupra necesității acordării imunității judiciare unei persoane care a contribuit la perpetuarea culturii infracționale**. Același lucru se aplică și la problema **folosului necuvenit, care este restituit în mod sistematic în practică**. Această împrejurare doar **crește riscul de folosire greșită a dispozițiilor referitoare la regretul efectiv**.”

În concluzie, GRECO a apreciat că ”autoritățile au analizat implementarea mecanismului regretului efectiv dar este regretabil că **nu s-au luat măsuri ulterioare pentru a revizui nepedepsirea automată**, pentru a clarifica condițiile în care poate fi invocată apărarea regretului efectiv și pentru a se abroga restituirea folosului necuvenit în asemenea cazuri”.

Or, fără să se implementeze cele dispuse de GRECO (de ale cărei recomandări se face atâta caz în combaterea corupției) codul menține avantajul denunțatorilor-mituitori, indiferent de perioada de timp scursă de la data săvârșirii faptei și de inițiativa săvârșirii faptei de luare/dare de mită.

Se impune și modificarea a **alineatului (1) al art. 291** privind infracțiunea de „trafic de influență” deoarece trebuie să se realizeze o diferență legală între această faptă și cea de înșelăciune. Ca atare, s-a introdus o condiție nouă și anume se cere pentru existența ei ca acțiunea de traficare să fi avut loc. Este o reglementare necesară deoarece la acest moment nu este clar în legislația penală când o persoană săvârșește infracțiunea a cărei modificare se propune și când pe cea de înșelăciune, atunci când **doar se laudă că poate interveni** pe lângă un funcționar public și în acest fel induce în eroare terța persoană.

Așadar, dacă acțiunea de traficare (influența) nu a fost consumată, simpla ”*laudă*”, care conduce la dobândirea unor foloase necuvenite, **va continua să fie infracțiune**, dar infracțiunea de înșelăciune. Mai mult, această modalitate de incriminare are ca scop să evite dubla incriminare, deoarece în actuala reglementare simpla afirmație că o persoană are influență asupra unui funcționar, deși această afirmație este nereală întrunește atât elementele constitutive ale infracțiunii de înșelăciune, dar și pe cele ale infracțiunii de trafic de influență.

Cu privire la infracțiunea de **abuz în serviciu**, prin două decizii (**deciziile 405/2016 și 392/2017**), Curtea Constituțională a considerat că există elemente de neconstituționalitate în conținutul acesteia impunându-se modificarea, sub mai

multe aspecte, respectiv a precizării **actului normativ încălcat** precum și stabilirea unui **grad în ceea ce privește gravitatea** faptei. În motivarea Curții Constituționale se regăsește și un punct de vedere al **Comisiei de la Veneția**, astfel încât se impune modificarea **art. 297**.

Decizia 405/2016: 68. (...) *Curtea reține că din perspectiva principiului "ultima ratio" în materie penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală.*

71. (...) *Raportul asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală, adoptat la cea de-a 94-a ședință plenară (8-9 martie 2013). Curtea constată că, în cadrul acestui raport, Comisia de la Veneția a considerat că «prevederile penale care interzic "abuzul în serviciu", "folosirea inadecvată a puterilor" și "abuz de putere" sau infracțiuni similare se găsesc în numeroase sisteme juridice europene, iar Comisia de la Veneția recunoaște că poate exista necesitatea pentru asemenea clauze generale (...) asemenea prevederi penale generale sunt foarte problematice, atât cu privire la cerințele calitative ale art. 7 al CEDO, cât și la alte cerințe fundamentale conform principiului statului de drept, precum previzibilitatea și securitatea juridică, și relevă, de asemenea, că acestea sunt în mod special vulnerabile la manevre politice abuzive. Comisia de la Veneția consideră că prevederile penale naționale cu privire la "abuzul în serviciu", "abuz de putere" și expresii similare trebuie interpretate în sens restrâns și aplicate la un nivel înalt, astfel încât să poată fi invocate numai în cazuri în care fapta este de natură gravă, cum ar fi, spre exemplu, infracțiuni grave împotriva proceselor democratice naționale, încălcarea drepturilor fundamentale, subminarea imparțialității administrației publice ș.a.m.d. [...] în măsura în care prevederile penale de "abuz în serviciu" și "abuz de putere" sunt invocate împotriva miniștrilor pentru acțiuni care sunt în principal de natură politică, atunci acest fapt trebuie făcut ca ultimă soluție (ultima ratio). Mai mult, nivelul sancțiunilor trebuie să fie proporțional cu infracțiunea comisă și să nu fie influențat de considerente și dezacorduri politice. Comisia de la Veneția apreciază că responsabilitatea de a nu folosi eronat prevederile privind "abuzul în serviciu" împotriva foștilor sau actualilor miniștri pentru motive politice ține atât de sistemul politic, cât și de procurorul general și instanțele de judecată, indiferent dacă ministrul este acuzat conform unor reguli speciale de acuzare sau unor proceduri penale ordinare».*

78. *Analizând comparativ reglementarea infracțiunii de abuz în serviciu cu dispozițiile legale expuse mai sus, ce instituie alte forme ale răspunderii decât cea penală, Curtea reține că, deși nu sunt identice, acestea se aseamănă într-o măsură care determină posibilitatea ca în cazul săvârșirii unei fapte să poată fi incidentă atât răspunderea penală, cât și alte forme de răspundere extrapenală, cum este cea*

disciplinară, administrativă sau civilă. Aceasta este posibil, având în vedere că, astfel cum s-a arătat, legiuitorul nu a precizat necesitatea existenței unei anumite valori a pagubei sau a unei anumite intensități a vătămării rezultate din comiterea faptei.

În ceea ce privește abrogarea **art. 298**, se impune abrogarea acestei norme, deoarece este foarte greu să se distingă între abaterea disciplinară și fapta penală, dat fiind că ambele forme sunt reglementate în același mod. Astfel, se ajunge la incriminări discreționare, fără elemente clare de distincție. În plus, față de decizia CCR referitoare la neconstituționalitatea infracțiunii de neglijență în serviciu, în care s-a configurat conținutul constitutiv al infracțiunii în aceeași manieră ca la abuzul în serviciu, devine imposibil de imaginat **cum s-ar putea încălca expres o normă**, dacă funcționarul ar cunoaște-o și nu ar urmări un scop ilicit.

Adică, există o contradicție: dacă funcționarul cunoaște textul de lege și îl încalcă, atunci forma de vinovăție a culpei nu poate fi reținută.

Dacă nu îl cunoaște din motive independente de voința sa (nu are competența de a o cunoaște), atunci nu poate exista nicio formă de vinovăție a acestuia.

Principiul nimeni nu poate invoca necunoașterea legii trebuie utilizat numai în materia răspunderii civile ori disciplinare, deoarece necunoașterea legii civile nu poate angaja răspunderea penală. Or, în condițiile în care există o hemoragie legislativă civilă, când normele se contrazic unele pe altele, este extrem de dificil pentru un profesionist să cunoască toate legile, este dificil să pretinzi unor persoane să cunoască toată legislația civilă sub sancțiuni penale. Astfel, nesocotirea unor legi importante reprezintă deja fapte penale (în materie de circulație, de practicare a unor profesii, de exemplu în circulația pe căile ferate, trafic aerian, domeniul nuclear sau alte domenii unde legiuitorul a incriminat expres încălcarea unor norme importante). Dacă se vor semnala încălcări grave de norme în anumite domenii se va putea incrimina atunci nesocotirea acelor norme în mod expres.

Modificarea propusă la **art. 309** indiferent de prejudiciul produs în scop de îmbogățire fapta este foarte gravă. Astfel fiind, orice nesocotire a legii realizată în scop de îmbogățire este gravă și se impune a fi pedepsită în mod drastic. Așadar, nu se impune individualizare pe cuantumul prejudiciului a infracțiunii de abuz în serviciu

La **pct. 34-37** s-au propus modificări în raport de Decizille CCR nr. 732/2014 și 224/2017 cu referire la **conducerea pe drumurile publice** a vehiculelor prin încălcarea dispozițiilor privind obligativitatea deținerii permisului de conducere, sustragerea sau refuzul de recoltare a probelor biologice, consumul de băuturi

alcoolice sau substanțe psihoactive între momentul producerii accidentului și momentul recoltării probelor biologice.

În ceea ce privește modificarea **alin. (6) al art. 367** se impune revenirea la vechea reglementare din Legea nr. 39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, reglementare care era mai potrivită în raport cu rațiunea incriminării acestei infracțiuni. Grupul infracțional organizat trebuie să aibă o anumită structură și scop precis, iar în obiectul său de activitate trebuie să intre infracțiuni grave. Astfel, în condițiile unei participări ocazionale la comiterea infracțiunilor, această participație va constitui una din formele participației penale la comiterea faptei care formează obiectul grupului și nu grup infracțional organizat.

Cu privire la modificarea propusă la **art. 384**, caracterul agravant al faptei se impune atunci când prin săvârșirea faptei de prelevare de organe este afectată efectuarea unei autopsii medico-legale.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare.